PALLARS DIGITAL

Cultura | Redacció | Actualitzat el 05/05/2021 a les 07:55

Impulsen horts voluntaris al Pallars Sobirà per recuperar i conservar varietats tradicionals

La patata de Tírvia és una de les varietats que es volen recuperar: està pràcticament en perill d'extinció i solament en tenen mitja dotzena d'exemplars

Un grup de persones observant un planter de varietats tradicionals | ACN

Cada cop són més les persones que fan hort, però d'aquestes són molt poques les que guarden llavors d'un any per l'altre. Ara, al Parc Natural de l'Alt Pirineu, amb l'objectiu de recuperar i conservar les varietats agrícoles i ornamentals tradicionals, s'han buscat persones voluntàries interessades a plantar aquestes llavors als seus horts i contribuir a multiplicar i salvaguardar aquestes varietats autòctones.

En total, entre el Pallars Sobirà i l'Alt Urgell hi ha 22 horts voluntaris. La patata de Tírvia, de la que en queden tot just mitja dotzena d'exemplars, és una de les varietats que es recuperarà. Durant el 2020 el col·lectiu Eixarcolant va obtenir 806 registres de varietats agrícoles tradicionals després de visitar més de 200 horts en 65 nuclis de població del parc i va entrevistar 56 persones per reconstruir el dia a dia de la societat de l'Alt Pirineu des de principis del segle XX.

La proposta va permetre recopilar plantes i llavors de les diverses varietats tradicionals, per tal de poder-les conservar en un banc de llavors, multiplicar-les en horts col·laboradors i, posteriorment, poder-les redistribuir pel territori perquè siguin cultivades i consumides amb regularitat.

Oriol Grau és una de les persones que ha posat el seu hort a disposició d'aquest projecte. Grau ha explicat que la seva tasca consistirà en plantar les varietats que el col·lectiu Eixarcolant li faciliti i fer que es multipliquin per aconseguir el número més gran de llavors. Tot, amb la idea de salvaguardar espècies autòctones i tradicionals i fer que altres persones les incorporin també als seus horts.

Per Grau és "molt interessant" poder conservar aquest llegat que s'ha anat forjant durant dècades i contribuir a evitar que acabi desapareixent. Grau ha destacat que les plantes i llavors que cultivaran han estat seleccionades per la seva bona adaptació al territori. Per aquest pallarès, és una manera de contribuir a guanyar en "sobirania alimentaria i agrícola".

Entre els objectius del Parc Natural de l'Alt Pirineu hi ha la conservació del llegat cultural i natural. Marc Garriga, director del parc, ha explicat que un objectiu també és la conservació de l'anomenada "biodiversitat cultivada". Es tracta de totes aquelles plantes que s'han anat adaptant al territori fruit del treball de moltes generacions. Garriga ha explicat que aquest patrimoni "està a punt de perdre's" perquè les persones que l'estan mantenint són grans i cada cop són menys. És per això que ara urgeix fer el banc de llavors i la seva multiplicació.

Pla de detall d'una patata de Tírvia, al límit de la seva extinció. Foto: ACN

La fase final d'aquest projecte és la comercialització. Jana Peters, del col·lectiu Eixarcolant, ha explicat que esperen que, d'aquí a un any o dos, tothom que ho vulgui de l'Alt Pirineu pugui plantar aquestes varietats tradicionals al seu hort o jardí.

Padrina, ens expliques l'Alt Pirineu?

Paral·lelament a la recerca de llavors de varietats tradicionals s'ha editat el conte infantil *Padrina,*

ens expliques l'Alt Pirineu?. Aquest llibre il·lustra de forma amena com era la vida dels padrins i padrines quan eren petits, a mitjans del segle XX, així com l'activitat tradicional agroramadera d'aleshores, fent especial menció a la biodiversitat cultivada.